

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 6 kwietnia 2016 r. (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w S. postanowił zaliczyć wnioskodawcę R. W. do lekkiego stopnia niepełnosprawności na stałe i stwierdził, że ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 1 kwietnia 2016 r. Ponadto ustalił, że przyczyną niepełnosprawności R. W. są schorzenia o symbolu 07-S. Jednocześnie uznał, że daty istnienia niepełnosprawności nie da się ustalić. Zespół orzekł, że wnioskodawca nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Orzeczenie Zespół oparł na dokumentacji medycznej oraz przeprowadzonych wywiadach lekarskich dochodząc do wniosku, że R. W. ze względu na rodzaj schorzeń i stan zdrowia jest zdolny do pracy na otwartym rynku pracy stosownie do psychofizycznych możliwości.

Orzeczeniem z dnia 20 maja 2016 r. znak ZP-4. (...)1.803.2016.BK wydanym na skutek odwołania R. W. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w S. utrzymał w mocy orzeczenie Zespołu (...), wskazując, iż zebrane w sprawie dowody w dalszym ciągu kwalifikują wnioskodawcę do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

R. W. wniósł odwołanie od powyższego orzeczenia domagając się zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. W uzasadnieniu stwierdził, że poprzednie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności kwalifikowały go do umiarkowanego stopnia, przy czym stan jego zdrowia nie uległ w międzyczasie poprawie.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności wniósł o jego oddalenie wskazując, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane zgodnie ze stanem faktycznym. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy przytoczył treść przepisów o orzekaniu o niepełnosprawności i przedstawił argumentację analogiczną do zaprezentowanej w zaskarżonym orzeczeniu. Stwierdził ponadto, że R. W. ma naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników kulturowych i społecznych. Naruszenie sprawności istotnie obniża zdolność do wykonywania pracy w porównaniu do osób o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością, ale nie wyklucza podejmowania pracy z uwzględnieniem psychofizycznych możliwości. Zespół ustalił, że zakres stwierdzonych ograniczeń nie powoduje jakiegokolwiek zależności odwołującego się od otoczenia i konieczności udzielania mu wsparcia przez inną osobę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. W. urodził się (...), ma wykształcenie zawodowe. Obecnie nie pracuje.

Niesporne.

Od ponad 20 lat leczony jest z powodu nadciśnienia tętniczego. Od tego samego okresu występują bóle kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego, jednakże R. W. nie korzysta z porad neurologa ani ortopedy. W przeszłości leczony był z powodu choroby tarczycy. Kilka razy był operowany z powodu przetoki okolicy kości ogonowej. Od 2012 r. leczy się psychiatrycznie.

Dowód:

- akta rentowe, w szczególności: oceny stanu zdrowia – k. 22,33,44, zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia – k. 1,15,27, dokumentacja medyczna – k. 13,14,25,26 akt organu rentowego;

- dokumentacja medyczna – k. 76, 77-78, 85, 86, 87, 88 akt sprawy.

Aktualnie u R. W. rozpoznaje się niewyrównaną cukrzycę typu 2, nadciśnienie tętnicze (...), niewydolność serca (...), przewlekłą obturacyjną chorobę płuc, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego oraz zespół zależności alkoholowej w okresie abstynencji.

W zakresie kończyn górnych i dolnych widoczne są zmiany żyłakowe na podudziach i obrzęki podudzi. Ruchomość kręgosłupa jest ograniczona w odcinku szyjnym i lędźwiowym. W zakresie kończyn dolnych widoczne są zmiany troficzne na podudziach i stopach. Odgłos opukowy nad płucami jest jawny, szmer pęcherzykowy osłabiony, z wydłużeniem fazy oddechowej. Słychać furczenia i świsty nad obu płucami.

Stan zdrowia R. W. skutkuje umiarkowanym stopniem niepełnosprawności do 30 kwietnia 2018 r. Umiarkowany stopień wynika z całkowitej niezdolności do pracy spowodowanej niewyrównaną cukrzycą, jak i niewydolnością serca. Schorzenia narządu ruchu powodują lekki stopień niepełnosprawności, natomiast schorzenia psychiatryczne nie powodują niepełnosprawności R. W..

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii R. O. – k.33-37,
- opinia biegłych sądowych z zakresu ortopedii H. M., neurologii T. P. oraz chorób wewnętrznych i nefrologii G. K. – k. 54-56,
- opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu chorób wewnętrznych i nefrologii G. K. – k. 71.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności jest regulowane przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (jednolity tekst – Dz. U. z 2016 r., poz. 2046) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (jednolity tekst – Dz. U. z 2015 r., poz. 1110).

Art. 4 ust. 1-4 wyżej wymienionej ustawy stanowi, iż:

- do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Przy czym niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Określone przez ustawę zasady ustalania stopnia niepełnosprawności precyzuje rozporządzenie z dnia z dnia 15 lipca 2003 r., zgodnie z którym:

- standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

1) niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;

2) konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;

3) konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Przy czym, przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w pkt 2 i 3.

- standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w pkt 3 powyżej, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;

2) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w pkt 3 powyżej.

Z przeprowadzonych przez przedstawicieli zarówno Powiatowego, jak i Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wywiadów wynika, że R. W. jest zdolny do zaspokajania bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, jak również jest zdolny do pracy na otwartym rynku pracy, stosownie do psychofizycznych możliwości.

Taką diagnozę zakwestionował wnioskodawca podając, że poprzednio wydane orzeczenia o niepełnosprawności kwalifikowały go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, przy czym w chwili obecnej stan jego zdrowia nie uległ poprawie.

W celu zweryfikowania stanowisk stron Sąd zasięgnął wiadomości specjalnych, dopuszczając dowody z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii, ortopedii, neurologii oraz chorób wewnętrznych i kardiologii stosownie do rodzaju schorzeń odwołującego.

W opinii sądowo-psychiatrycznej przedłożonej Sądowi w dniu 31 stycznia 2017 r. (k. 33-37) biegły z zakresu psychiatrii R. O. stwierdził w sposób jednoznaczny, że rozpoznany u wnioskodawcy zespół zależności alkoholowej w okresie abstynencji nie powoduje niepełnosprawności. Jednocześnie nie stwierdził u niego zaburzeń psychotycznych, zaburzeń nastroju spełniających kryteria chorób afektywnych czy nasilonych zaburzeń nerwicowych. Natomiast rozpoznane w 2006 r. obniżenie sprawności intelektualnej nie spełnia kryteriów upośledzenia umysłowego ani ośpienia, a rozpoznanie to mogło wynikać z faktu, iż w tym okresie badany nadużywał alkoholu, gdyż nadużywanie alkoholu wpływa na wyniki testów oceniających funkcje poznawcze w tym funkcje intelektu.

Natomiast z łącznej opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii H. M., neurologii T. P. i chorób wewnętrznych i kardiologii G. K. wynika, że zespół schorzeń rozpoznanych u ubezpieczonego przez biegłych powoduje umiarkowany stopień niepełnosprawności do kwietnia 2018 r., a wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy. Stopień ten warunkują schorzenia wewnętrzne, zwłaszcza cukrzyca, niewydolność serca i przewlekła obturacyjna choroba płuc. Cukrzyca jest przewlekłe niewyrównania (wysoki poziom hemoglobiny glikolowej), występuje niewydolność serca oraz istotne zaburzenia wentylacji płuc w przebiegu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc. Umiarkowany stopień niepełnosprawności wynika z całkowitej niezdolności do pracy. Natomiast biegli neurolog i ortopeda nie stwierdzili

u ubezpieczonego objawów zespołu bólowego, ani neurologicznych objawów ubytkowych, zaliczyli ubezpieczonego do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Na zobowiązanie Sądu biegły z zakresu chorób wewnętrznych w opinii uzupełniającej z dnia 30 maja 2017 r. przyznał, iż konieczność czasowej lub częściowej pomocy osób drugich w pełnieniu ról społecznych może niekiedy zaistnieć. Podkreślił jednak, że umiarkowany stopień niepełnosprawności odwołującego się wynika z jego całkowitej niezdolności do pracy spowodowanej niewyrównaną cukrzycą jak i niewydolnością serca.

Z opinią biegłych ortopedy, neurologa i chorób wewnętrznych nie zgodził się organ rentowy (k. 82). Podniósł, że ubezpieczony nie znajduje się pod opieką kardiologiczną, nie zażywa regularnie leków, ani nie jest w stanie przedstawić jakikolwiek dokumentacji medycznej obrazującej stan zaawansowania ewentualnej choroby wieńcowej, natomiast złe wyrównanie cukrzycy spowodowane jest głównie nieprzestrzeganiem zaleceń lekarskich i dietetycznych, a powyższe schorzenia nie powodują całkowitej niezdolności do pracy, ani konieczności pomocy osób drugich. Dodał, że rozpoznanie niewydolności serca II stopnia (...) stanowi graniczną przesłankę zaliczenia do stopnia niepełnosprawności z powodu schorzeń oznaczonych symbolem 07-S. Zaburzenia funkcji serca powodują wprawdzie liczne ograniczenia w życiu codziennym, głównie zdolności do przemieszczania się, jednakże wedle organu niewydolność (...) stopnia kwalifikuje do uznania lekkiego stopnia niepełnosprawności. Nadto zarzucił, że opinia zespołu biegłych nie potwierdza spełnienia przez ubezpieczonego przesłanki konieczności udzielania częściowej pomocy ze strony innych osób w funkcjonowaniu i w pełnieniu ról społecznych, właściwych dla każdego człowieka, bowiem biegli nie stwierdzili ograniczeń w samoobsłudze, komunikacji, czy też poruszaniu się.

Sąd zauważył, że dla oceny niepełnosprawności odwołującego się nie ma znaczenia fakt, czy poddaje się on prawidłowej terapii w celu odzyskania zdolności pracy, lecz sam efekt w postaci obniżenia sprawności jego organizmu uniemożliwiający mu jak na razie podejmowanie zatrudnienia. Oznacza to, że odwołujący się jest czasowo niezdolny do pracy wypełniając w ten sposób przesłankę do orzeczenia wobec niego umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, albowiem stopień lekki nie obejmuje stanów całkowitej niezdolności do pracy, choćby był to stan przejściowy, jak w przypadku R. W..

W tym zakresie jednoznaczna była ekspertyza biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii G. K., który miał możliwość specjalistycznej oceny wpływu na sprawność odwołującego się podstawowych schorzeń, na które cierpi, tj. cukrzycy typu 2, niewydolności serca (...) oraz przewlekłej obturacyjnej choroby płuc. Biegły zauważył, że organ rentowy w ogóle nie odniósł się do stopnia zaawansowania, niewyrównania chorób. Ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy, co jest spowodowane właśnie niewyrównaną cukrzycą, jak i niewydolnością serca. Nie zasługują przy tym na uwzględnienie zarzuty organu w zakresie niejednoznacznego określenia przez biegłego konieczności czasowej lub częściowej pomocy osób drugich w pełnieniu ról społecznych, gdyż jak już była o tym mowa na wstępie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Należy podkreślić, że do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności można zaliczyć badanego, który spełnia chociażby jedną z wymienionych przesłanek, natomiast biegły jednoznacznie wskazał, iż ubezpieczonego należy zaliczyć do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z uwagi na całkowitą niezdolność do pracy. Sąd uznał, że czas do 30 kwietnia 2018 r. powinien pozwolić na podjęcie przez R. W. bardziej intensywnego leczenia w celu odzyskania zdolności do pracy na otwartym rynku pracy i tym samym podniesienia poziomu jego sprawności. Po takim też czasie będzie możliwa weryfikacja stopnia niepełnosprawności odwołującego się. W tej sytuacji Sąd podzielił wnioski wyciągnięte przez poszczególnych biegłych opiniujących w sprawie.

Zdaniem Sądu, opinie biegłych, w tym opinia biegłego z zakresu chorób wewnętrznych charakteryzują się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie badania wnioskodawcy i rozpoznania jego dolegliwości. Wnioski opinii zostały przez biegłych wyciągnięte w sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz gruntownej analizy dokumentacji medycznej. Sporządzone ekspertyzy zasługują, zdaniem Sądu, na przyjęcie za miarodajne dla wydania orzeczenia w sprawie w pełnym zakresie, tym bardziej, że zostały sporządzone przez wysokiej klasy fachowców o wieloletnim doświadczeniu

klinicznym. Jak wskazano powyżej biegli trafnie ocenili stan zdrowia wnioskodawcy, prawidłowo stosując przesłanki zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na okres do końca kwietnia 2018 r.

Strony nie kwestionowały treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach rentowych Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie (...) w S.. Dlatego też stanowiły one miarodajny materiał do dokonania ustaleń faktycznych w sprawie jak również przeprowadzenia wnioskowań przez biegłych sądowych.

Wobec tak przeprowadzonych ustaleń należało uznać, iż niepełnosprawność wnioskodawcy ma charakter umiarkowany okresowy. Sąd zmienił zatem orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w tym zakresie w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekając, że zalicza wnioskodawcę R. W. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 30 kwietnia 2018 r. z powodu schorzeń o symbolach 11-I oraz 07-S pozostając w tym czasie niezdolnym do pracy.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4 sierpnia 2017 r.